

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Pr. 22/23.03.21
CEB

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-2286 din 03.04. 2021

La nr. 82 din 23.03.2021

Parlamentul Republicii Moldova

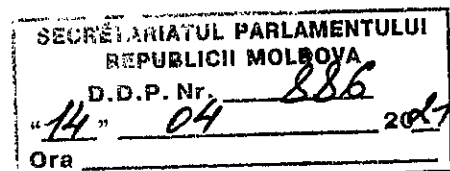
Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege cu privire la blocul locativ din strada Alba Iulia nr.91/3, mun.Chișinău, destinat participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Centrala Atomo Electrică Cernobîl.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 4 (patru) file.

Director

R. Flocea

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO21/7213 din 09.04.2021

la proiectul de lege cu privire la blocul locativ din strada Alba Iulia nr. 91/3, mun.Chișinău, destinat participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Centrala Atomo Electrică Cernobîl

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autori nemijlociți sunt un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul propus și nota informativă aferentă acestuia au fost plasate pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova la compartimentul Procesul legislativ/Proiecte de acte legislative, fiind asigurat accesul părților interesate pentru a putea prezenta și expedia recomandări referitoare

la proiectul prenotat.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „Proiectul de lege are drept scop stabilirea statutului și modalității de acordare a locuințelor din blocul locativ din strada Alba Iulia nr.91/3, mun. Chișinău exclusiv persoanelor care au participat la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl și nu au beneficiat anterior de careva măsuri de protecție socială în contextul asigurării cu spațiu locativ/îmbunătățirii condițiilor de trai.”

Analizând normele elaborate, se constată că prin proiect se propune de a deroga de la prevederile Legii nr.75/2015 cu privire la locuințe, în vederea oferirii dreptului la locuințe sociale persoanelor care au participat la lichidarea avariei la C.A.E. Cernobîl, amplasate în blocul locativ de pe strada Alba Iulia nr.91/3, mun. Chișinău, participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl.

Deși scopul proiectului este realizarea unui interes public, totuși, identificarea unei soluții legale de atribuire a locuințelor sociale persoanelor care au participat la lichidarea avariei la C.A.E. Cernobîl, astfel încât să fie nu fie prejudiciat bugetul de stat și admisă aplicarea nediscriminatorie a prevederilor propuse, va preveni prejudicierea bugetului public național și va garanta realizarea scopului scontat prin proiect.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public de a asigura trecerea din domeniul public a blocului locativ din strada Alba Iulia nr.91/3, municipiului Chișinău, în domeniul privat al statului, după care Guvernul să decidă transmiterea acestuia din proprietatea statului în proprietatea municipiului Chișinău.

Urmare a analizei proiectului propus prin prisma cadrului normativ pertinent, se atestă norme coruptibile în partea ce ține admiterea prejudicierii bugetului național și a aplicării discriminatorii al acestora în raport cu celelalte categorii de persoane care au dreptul la obținerea locuințelor sociale, ceea ce este contrar art.11 alin.(1) al Legii nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale și art.1 din Protocolul nr.12 la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

Totodată, este de menționat că Centrul Național Anticorupție nu se expune asupra oportunității promovării proiectului de lege, aceasta fiind prerogativa exclusivă a Parlamentului, însă necoroborarea reglementărilor propuse cu cadrul normativ pertinent din domeniul proprietății publice și principiile bunei guvernări riscă să afecteze interesul public. În acest sens, reglementarea defectuoasă a intervenției propuse riscă să creeze un cadru legal favorabil pentru aplicarea discreționară/abuzivă a prevederilor propuse, contrar prevederilor cadrului normativ pertinent (analiza detaliată a se vedea la compartimentul III al prezentului Raport de expertiză anticorupție).

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului

normativ;

b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;

c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;

d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;

f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Potrivit notei informative: „[...] în scopul excluderii aspectelor de discriminare și asigurare a echității între beneficiarii unei și aceleași categorii de persoane, se propune prin derogare de la prevederile Legii nr.75/2015 cu privire la locuințe, de a atribui blocului locativ din strada Alba Iulia 91/3, mun. Chișinău, statut de locuințe din domeniul prival al statului, destinat exclusiv participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Centrala Atomo-Electrică Cernobîl.”

Însă, în notă lipsesc careva date privind numărul total de persoane beneficiare din categoria participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, care nu și-au realizat dreptul la garanțiile sociale de îmbunătățire a condițiilor de trai. Având în vedere că blocul locativ din strada Alba Iulia 91/3, mun. Chișinău dispune de doar 80 de apartamente, este incert și impredictibil, în ce mod se va asigura atribuirea nediscriminatorie și echitabilă a locuințelor respective, în caz că numărul persoanelor beneficiare depășește numărul apartamentelor disponibile.

Totodată, menționarea în notă a faptului, că, acordarea statutului de locuințe din domeniul prival al statului va exclude atribuirea discriminatorie și inequitabilă a locuințelor date, nu este susținută de argumente concludente întemeiate pe cadrul normativ pertinent din domeniul proprietății publice. Aceasta deoarece conform regimului juridic al bunurilor din domeniul privat al statului acestea sunt alienabile, sesizabile și prescriptibile și pot fi obiectul oricărui act juridic civil conform procedurilor stabilite, cu excepția unor categorii de bunuri al căror circuit civil este limitat în mod expres prin lege (art.6 alin.(1) al Legii nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice).

Astfel, în notă lipsește viziunea clară privind efectele proiectului de act normativ după implementarea prevederilor acestuia, date fiind exigențele legale privind regimul juridic al bunurilor din domeniul privat al statului, fapt ce atribuie un caracter camuflat al finalităților urmărite prin adoptarea inițiativei propuse, precum și rezultatele scontate după adoptarea și implementarea acestuia. În acest context, rezultă că proiectul nu promovează vreun interes public, dar interesele unui grup restrâns de persoane, fiind neglijate principiile bunei guvernări, potrivit cărora fiecare reprezentant al entităților publice este obligat să exercite atribuțiile în mod transparent, integru și în circumstanțe care exclud orice dubiu de părtinire a activității acestuia cu alte funcții retribuite.

Mai mult decât atât, prevederile propuse nu pot veni în contradicție cu normele constituționale, care stabilesc în mod imperativ atribuția statului de a garanta realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea *nu vin în contradicție cu interesele societății*.

Prin urmare, pentru a asigura unitatea reglementărilor legale în domeniu, se consideră irealizabilă promovarea prevederilor legale care vizează acordarea statutului de locuințe din domeniul prival al statului contrar principiilor și spiritului Constituției, normelor și standardelor democratice. Respectiv, nota informativă urmează să conțină argumente concludente în acest sens.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

În nota informativă se menționează că: „Implementarea prezentului proiect de lege nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat, [...]”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului au fost identificate norme care nu corelează cu dispozițiile art.9 alin.(1), art.72 alin.(3) lit.i) din Constituția Republicii Moldova, art.5, art.9 alin.(2) lit.s) al Legii nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice, art.1 alin.(1) lit.b), art.7, art.8, art.9 alin.(5) și (9) din Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, art.1 din Protocolul nr.12 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art.3 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, fapt ce prezintă un risc de corupție.

Analiza detaliată a incoerențelor respective este efectuată la compartimentul III al prezentului Raport de expertiză anticorupție.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

În textul proiectului se conțin prevederi care reglementează activitatea Guvernului care este ținut să asigure transmiterea blocului locativ din strada Alba Iulia nr.91/3, municipiul Chișinău din proprietatea statului în proprietatea municipiului Chișinău, precum și activitatea Comisiei intersectoriale constituită de Primarul General, ca fiind responsabilă de repartizarea locuințelor blocului locativ din strada Alba Iulia 91/3, municipiul Chișinău, conform criteriilor de eligibilitate aprobate de Guvern.

Cu toate acestea, reglementarea defectuoasă a dispozițiilor propuse prin proiect riscă să determine apariția manifestărilor de corupție din partea agenților publici responsabili de aplicarea reglementărilor propuse (analiza detaliată este efectuată la compartimentul III al prezentului Raport de expertiză anticorupție).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Cu toate acestea, prin acordarea blocului locativ din strada Alba Iulia 91/3, municipiul Chișinău, a statutului de bloc de locuințe din domeniul privat al statului există riscul să se încalce principiul egalității persoanelor în fața legii și al nediscriminării după criterii de apartenență socială, etc., consființit în art.16 din Constituție și în art.1 din Protocolul nr.12 la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

Aspectele date urmează a fi analizate detaliat în conținutul compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
Obiecție generală asupra proiectului de lege -
Obiecții: Prin proiect se propune o derogare de la prevederile Legii nr.75/2015 cu privire la locuințe, în vederea dispunerii în privința blocului locativ din strada Alba Iulia nr.91/3, municipiului Chișinău, de a se trece din domeniul public în domeniul privat, după care Guvernul să decidă transmiterea acestuia din proprietatea statului în proprietatea municipiului Chișinău.   Urmare a analizei normelor propuse prin prisma cadrului normativ pertinent, se atestă următoarele deficiențe de reglementare care, la aplicare pot prezenta un risc pentru realizarea interesului public, și anume: În conformitate cu prevederile art.9 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, <i>„Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale”</i>. Articolul 127 alineat (3) din Constituție, statuează că, <i>„Proprietatea publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale.”</i>   Totodată, este relevant cadrul normativ cu privire la protecția socială care îl constituie Constituția, legile și hotărârile Parlamentului, hotărârile și dispozițiile Guvernului și alte acte normative în domeniu.   Potrivit Constituției: <i>„Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sunt garantate (art.1 alin.(3). Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială (art.16 alin.(2). Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuință, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare, iar în caz de boală, invaliditate sau în alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor, cetățenii au dreptul la asigurare (art.47 alin.(1) și alin.(2). În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului (art.54 alin.(1). Principiul egalității cetățenilor în fața legii și autorităților publice, precum și dreptul cetățenilor la asistență și</i>

protecție socială, statuate de art. 16 alin.(2) și art.47 din Constituție, coincid, prin conținutul lor, cu art.7 și art.25 alin.(1) din Declarația Universală a Drepturilor Omului.”

Totodată, în art.72 alin.(3) lit.i) din legea Supremă, se consacră faptul că prin lege organică se reglementează inclusiv și regimul juridic general al proprietății.

Astfel, potrivit art.9 alin.(2) lit.s) al Legii nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice, de domeniul public al statului țin și locuințele sociale aflate în proprietatea publică a statului. În același timp, art.5 din legea citată, stabilește regimul juridic al bunurilor domeniul public, potrivit căruia acestea nu pot fi: - înstrăinate sau depuse în capitalul social al unor persoane juridice, - supuse urmăririi silite, incluse în masa debitoare în cazul insolvenței/falimentului persoanei juridice, - obiectul unei garanții reale, dobândite de persoane fizice sau juridice prin uzucapiune. De asemenea, conform aceluiași articol, se stabilesc bunurile domeniului public care pot fi: - administrate/gestionate de autoritățile administrației publice centrale și locale, de autoritățile/instituțiile bugetare, de autoritățile/instituțiile publice cu autogestiune, de întreprinderile de stat/municipale, iar în cazurile prevăzute expres de lege – de societățile comerciale, transmise în administrare, gestiune, concesiune, comodat sau locațiune/arendă în condițiile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deținerarea proprietății publice sau ale altor legi speciale. Totodată, aceeași lege prevede că, transmiterea în administrare/gestiune a bunurilor domeniului public se efectuează prin hotărâre de Guvern sau printr-o decizie a consiliului local/a Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.

Adiacent, se remarcă prevederile art.9 alin.(5) din Legea nr.75/2015 cu privire la locuințe, conform cărora: „Locuințele sociale aparțin domeniului public al unităților administrativ-teritoriale și nu pot fi înstrăinate sau trecute în alt tip de locuințe.”

Mai mult decât atât, conform art.9 alin.(9) al Legii nr.75/2015, „Atribuirea locuințelor sociale se efectuează conform Regulamentului cu privire la evidența, modul de atribuire și folosire a locuințelor sociale, aprobat de către Guvern și coordonat cu partenerii sociali.”

Respectiv, pct.67 din Hotărârea Guvernului nr.447/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evidența, modul de atribuire și folosire a locuințelor sociale, stabilește că, „Evidența locuințelor sociale se efectuează prin înregistrarea acestora în Registrul bunurilor imobile conform prevederilor Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998 și prin includerea costului de bilanț al acestora în evidența autorităților competente de administrarea lor. În Registrul bunurilor imobile se înregistrează atât dreptul de proprietate asupra locuințelor sociale, cât și dreptul de administrare a autorităților/unităților abilitate să administreze locuințele sociale.”

Rezumând cele expuse, se relevă natura juridică a locuințelor sociale, care țin exclusiv de domeniul public al statului și formează obiectul exclusiv al proprietății publice a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și sunt inalienabile, inesizabile și imprescriptibile, circuitul civil al acestora fiind limitat în condițiile legii, nefiind așadar posibilă înstrăinarea sau trecerea acestora în domeniul privat al statului, întrucât bunurile din domeniul privat al statului sunt alienabile, sesizabile și prescriptibile și pot fi obiectul oricărui act juridic civil conform procedurilor stabilite.

Este de menționat că, trecerea locuințelor sociale în domeniul privat al statului comportă riscul înstrăinării acestora și respectiv trecerii în alt tip de locuință, deși din bugetul public național au fost alocate mijloace financiare în sumă totală de 66,4 mii lei, pentru construcția blocului locativ din strada Alba Iulia nr.91/3, municipiului Chișinău, cu statut de locuință socială, destinată pentru participanții la lichidarea urmărilor avariei de la C.A.E. Cernobil, fapt ce prezintă un risc de prejudiciere a bugetului de stat cu 66,4 mii lei, ceea ce este contrar interesului public.

Suplimentar, având în vedere că, atât Guvernul, cât și autoritățile administrației publice locale sunt ținute să asigure construcția și procurarea de locuințe sociale, care urmează să acopere necesitățile de obținere a locuințelor de către persoanele care au acest drept, în limita mijloacelor alocate de la bugetul de stat în

acest scop (art.7 și art.8 din Legea nr.75/2015), se evidențiază că prin trecerea bunului respectiv în domeniul privat al statului, cu ulterioara înstrăinare al acestuia va lipsi statul de posibilitatea asigurării (acordării) ulterioare a locuinței sociale din Alba Iulia nr.91/3, municipiul Chișinău, tuturor persoanelor care au dreptul la obținerea locuințelor sociale (art.13 Legea nr.190/2003 cu privire la veterani). În acest sens, se va admite discriminarea celorlate persoane care au dreptul la locuințe sociale, decât participanților la lichidarea urmărilor avariei de la C.A.E. Cernobîl, ceea ce este contrar prevederilor art.1 alin.(1) lit.b) din Legea nr. 75/2015, care stabilește că, „Dreptul la locuință constituie un drept fundamental, care face parte din dreptul la viață decentă al persoanei sau familiei. Dreptul la locuință prevede: [...]; b) nediscriminarea în exercitarea dreptului la locuință, inclusiv accesul la piața locuințelor, administrarea și folosirea locuinței, precum și intrarea în proprietatea unei locuințe.” și art.1 din Protocolul nr.12 la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

Riscul promovării proiectului propus constă în prejudicierea drepturilor persoanelor beneficiare a locuințelor sociale, precum și prejudicierea bugetului public național din care, pentru construcția locuinței sociale din Alba Iulia nr.91/3, municipiul Chișinău, au fost alocate mijloace financiare în sumă de 66,4 mii lei și în rezultatul implementării proiectului propus locuințele acordate unui număr limitat de persoane vor rămâne în proprietatea privată a acestora, fiind minimizată astfel realizarea interesului public de a asigura cu locuințe toți participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl. Astfel, va fi imposibilă valorificarea corespunzătoare a locuinței sociale respective, întrucât locuințele sociale sunt destinate uzului public, pentru satisfacerea interesului general ce urmărește susținerea persoanelor care necesită protecție socială, sunt considerate ca dependențe ale domeniului public, iar drept consecință aceste bunuri nu pot fi de domeniul privat al statului, deoarece bunurile din domeniul privat nu sunt destinate în mod special unui serviciu public, „admițându-se că produc venituri, putând fi exploatate ca și bunurile particulare”, (art.6 Legea 29/2018).

În concluzie, se poate de reiterat faptul că, întru asigurarea interesului public urmărit prin proiect, este necesar de a fi respectate principiile constituționalității, legalității, ale echilibrului între reglementările concurente, ale coerenței, ale predictibilității normelor juridice, precum și accesibilității la elaborarea proiectului de act normativ propus (art.3 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative). Pentru a evita compromiterea irealizării interesului public promovat de proiect, menținerea în proprietatea publică a statului a investiției provenite din bugetul public național, păstrarea posibilității beneficiarii de locuințe pentru un cerc nelimitat de persoane, subiecți beneficiari, excluzându-se orice posibilitate de trecerea a acestora în proprietate privată, crearea unui mecanism simplu și transparent sau trimiterea la unul de acest fel existent, prin care să fie decisă acordarea în posesie și folosință a locuințelor respective unor subiecți beneficiari, care întrunesc în mod cumulativ mai multe condiții clare, simple și precise, în caz contrar, se poate obține imposibilitatea realizării scopului propus prin proiect.

Recomandări:

Revizuirea proiectului propus prin prisma cadrului normativ pertinent.

Factori de risc:

- Prejudicierea intereselor contrar interesului public
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Concurența normelor de drept
- Prevederi discriminatorii

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - delapidarea fondurilor și/sau a patrimoniului
- Legalizarea actelor de:
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - abuz de serviciu

IV. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către un grup de deputați din Parlament și are drept obiectiv derogarea de la prevederile Legii nr.75/2015 cu privire la locuințe, în vederea realizării dreptului la locuințe sociale a participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, locuință amplasată în blocul locativ de pe strada Alba Iulia nr.91/3, mun. Chișinău.

Deși prevederile proiectului reglementează aspecte de interes public, cu precădere de a asigura cu locuințe sociale persoanele care au participat la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, totuși se atestă că promovarea proiectului în redacția propusă este incompatibilă cu prevederile legale pertinente care interzic aplicarea discriminatorie în exercitarea dreptului la locuințe, având potențial coruptibil înalt, întrucât prin schimbarea regimului juridic al blocului locativ din strada Alba Iulia 91/3, municipiul Chișinău (din domeniul public al statului în domeniul privat al statului) și lipsa unei clarități și previzibilități în ceea ce privește modalitatea de asigurare a tuturor persoanelor beneficiare, care nu și-au valorificat acest drept, se va crea premise „convenabile” pentru atribuirea locuințelor respective în mod abuziv și inechitabil, ceea ce va compromite realizarea interesului public. Adiacent, se subliniază faptul că aspectele derogatorii care pot genera condiții propice apariției manifestărilor de corupție realizate prin schimbarea destinației și înstrăinarea locuințelor sociale, riscă să compromită interesele persoanelor beneficiare, precum și interesul public manifestat prin utilizarea ineficientă și netransparentă a proprietății publice.

În concluzie, se poate menționa că deși inițiativa propusă susține interesul public, promovarea acesteia în lipsa unei analize ample a întregului cadru normativ, astfel încât să se evite orice formă de manifestare a riscurilor de corupție și a unor practici care pot dăuna atât cadrului normativ care reglementează raporturile juridice din domeniul proprietății publice, cât și întregului sistem de legiferare în ansamblu, se va putea distorsiona stabilitatea decizională în privința administrării bunurilor proprietate publică, în conformitate cu principiile bunei guvernări și a statului de drept.

Totodată, se reține promovarea anterioară a proiectului precitat, care conține o abordare legislativă similară cu cea a proiectului propus, la care de către Centrul Național Anticorupție au fost semnalate anumite riscuri de corupție și neconcordanțe cu cadrul normativ existent.

De asemenea, Centrul Național Anticorupție nu se expune asupra oportunității promovării proiectului de lege, însă semnalează că promovarea acestuia în prezența riscurilor de corupție identificate va putea duce la prejudicierea interesului public.

Prin urmare, întru a evita confuziile și diferențele de tratare a normelor care pot genera apariția riscurilor de corupție, se impune o redactare a acestora prin prisma recomandărilor elucidate în prezentul Raport de expertiză anticorupție.

09.04.2021

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Maia GONTA, Inspector principal

